

СОЦИЈАЛИСТИЧКА НАРОДНА
ПАРТИЈА ЦРНЕ ГОРЕ
КЛУБ ПОСЛАНИКА

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	26. V	20. 13	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/13-18		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

СКУПШТИНА ЦРНЕ ГОРЕ

Господин Ранко Кривокапић, председник

Обавјештавам Вас да ће на основу члана 187 став 4 Пословника Скупштине Црне Горе питање председнику Владе, на шестој посебној сједници првог редовног засиједања у 2013. години, заказаној за 29.05.2013. године, поставити овлашћени представник Клуба посланика СНП ЦГ, посланик Срђан Милић.

Подгорица, 26.05.2013. године

Председник Клуба

мр Александар Дамјановић

СОЦИЈАЛИСТИЧКА НАРОДНА
ПАРТИЈА ЦРНЕ ГОРЕ
КЛУБ ПОСЛАНИКА

На основу члана 187 став 3 и 4 Пословника Скупштине Црне Горе, предсједнику Владе Црне Горе, Милу Ђукановићу, постављам следеће

П И Т А Њ Е

Да ли сматрате, као деценијски предсједник Владе и Савјета за приватизацију, да је процес приватизације довео у значајној мјери до повећања ефикасности предузећа у Црној Гори, повећања броја запослених и да ли је држава приходовала реалан износ средстава од продаја акција, односно имовине у предузећима која је приватизовала? Такође ме интересује да ли се и која приватизована предузећа данас појављују као дужници према буџету Црне Горе у дијелу измиривања пореских обавеза по различитим основама? Да ли сматрате економски оправданим, и најблаже речено, моралним продати одређене фирме а онда бити принуђен, као држава, да се од тих стратешких партнера узима имовина како би се наплатиле различите врсте пореских обавеза? Да ли постоји селективност код раскида уговора са партнерима који нијесу испунили своје инвестиционе обавезе према запосленима, технолошким вишковима или друге уговорне клаузуле, као и у случајевима када су неки други Ваши партнери добили концесије на државним добрима а та права нерационално користе или не плаћају концесиону накнаду? Да ли сте управо Ви главни кочничар раскидања уговора са несолидним и несавјесним партнерима што има за последицу да су држава Црна Гора и сви њени грађани таоци Ваших пријатељских веза и личних интереса?

ПОСЛАНИК,
Срђан Милић

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMJENO:	24.06	20.13	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/13-18/2		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

Vlada Crne Gore
Predsjednik

Broj: 01 - 3680

Podgorica, 19. jun 2013. godine

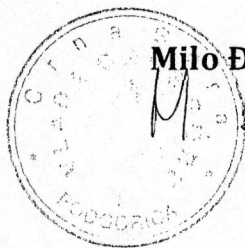
SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Ranko KRIVOKAPIĆ, predsjednik

Poštovani predsjedniče,

U skladu sa stavom 7 člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore u prilogu dostavljam pisane odgovore na poslanička pitanja, postavljena tokom Premijerskog sata održanog 29. maja 2013. godine.

S poštovanjem,

Milo ĐUKANOVIĆ

Gospodin Srđan Milić, poslanik Skupštine Crne Gore, u skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavio je sljedeće:

POSLANIČKO PITANJE

Da li smatrate, kao decenijski predsjednik Vlade i Savjeta za privatizaciju, da je proces privatizacije doveo u značajnoj mjeri do povećanja efikasnosti preduzeća u Crnoj Gori, povećanja broja zaposlenih i da li je država prihodovala realan iznos sredstava od prodaja akcija, odnosno imovine u preduzećima koja je privatizovala? Takođe me interesuje da li se i koja privatizovana preduzeća danas pojavljuju kao dužnici prema budžetu Crne Gore u dijelu izmirivanja poreskih obaveza po različitim osnovama? Da li smatrate ekonomski opravdanim, i najblaže rečeno, moralnim prodati određene firme, a onda biti prinuđen, kao država, da se od tih strateških partnera uzima imovina kako bi se naplatile različite vrste poreskih obaveza? Da li postoji selektivnost kod raskida ugovora sa partnerima koji nijesu ispunili svoje investicione obaveze prema zaposlenima, tehnološkim viškovima ili druge ugovorne klauzule, kao i u slučajevima kada su neki drugi Vaši partneri dobili koncesije na državnim dobrima a ta prava neracionalno koriste ili ne plaćaju koncesionu naknadu? Da li ste upravo Vi glavni kočničar raskidanja ugovora sa nesolidnim i nesavjesnim partnerima što ima za posledicu da su država Crna Gora i svi njeni građani taoci Vaših prijateljskih veza i ličnih interesa?

ODGOVOR

Svaka konkurentna i moderna ekonomija dominantno je zasnovana na privatnom kapitalu. Zato su procesi tranzicije iz centralno planske u tržišnu privredu svih država, uključujući i države Centralne i Jugoistočne Evrope započinjale privatizacijom. Privatizacija je bila potreba i nužnost kako bi se transformisao ekonomski sistem, unaprijedila efikasnost kompanija, obezbijedio kapital, prenos znanja, tehnologija i inovacija.

Proces transformacije planske u tržišnu privredu u Crnoj Gori, sa ciljem povećanja konkurentnosti ekonomije i ukupnog prosperiteta, mogao se postići jedino privatizacijom koja je trebala biti praćena podsticajem preduzetništva i privatne inicijative. Ovaj proces se u početnim fazama odvijao u izuzetno nepovoljnom ambijentu (sankcije, rat u okruženju, izbjeglice i sl.), što je znatno otežalo restrukturiranje privrede i pronalaženje kvalitetnih strateških partnera.

Dodatno, proces privatizacije u svakoj državi prati niz izazova koji su se ogledali u nastojanju različitih interesnih grupa vođenih pojedinačnim, partijskim ili drugim grupnim interesima da zadrže status-quo, također nedostatkom održivog privatnog sektora i privatnog kapitala, pomanjkanju institucionalnih i drugih kapaciteta za sprovođenje i praćenje privatizacije. Svi ovi izazovi donosili su i različite kontraverze pa i neuspjehe u privatizaciji što je pojačavalo opšte prisutno društveno, a posebno sindikalno protivljenje ovom procesu. Kod jednog broja građana preciznije zaposlenih, ovaj proces je očekivano izazivao odbojnost i protivljenje jer je kroz procese transformacije i privatizacije bila ugrožena njihova radna sigurnost. Transformacijom državnog u privatno vlasništvo udobnost stalnog, obično cjeloživotnog radnog mjesta kod države poslodavca je zamijenjena za nestabilne i nesigurne radne uslove kod privatnog poslodavca.

Imajući u vidu prethodne okolnosti, kao i da je u Crnoj Gori, specifično, problem viška zaposlenih bio veoma izražen, model privatizacije je imao naglašenu socijalnu osjetljivost. Podsjećam, svi punoljetni građani bili su uključeni u proces masovne vaučerske privatizacije, tako da je najveći broj njih učestvovao u preraspodjeli društvenog bogatstva. Osim metoda javnog tendera i aukcije, Crna Gora je sa masovnom vaučerskom privatizacijom dobila preko 400.000 akcionara koji su imali slobodu da biraju kompanije u kojima će biti suvlasnici.

Vlada je u uslovima ograničenih sopstvenih izvora, u privatizaciji vidjela šansu za mobilisanje kapitala za rješavanje izuzetno složenih problema u poslovanju i stvaranje preduslova za sprovođenje investiciono-razvojnih programa u kompanijama.

Privatizacija je bila šansa da se kroz promjenu upravljačke i vlasničke strukture, nove investicije i savremene tehnologije, kao i kroz nova tržišta, stvore pretpostavke za drugoročan opstanak i razvoj kompanija. Za neke kompanije nije bilo interesovanja investitora za privatizaciju, pa su kao rezultat kumuliranih problema i izostanka neophodnih investicija one propadale. Ako bi se mogli složiti da sam čin privatizacije nije garantovao uspjeh, vjerujem da je takođe neupitno da je zadržavanje preduzeća u društvenoj svojini gotovo neizostavno vodilo u likvidaciju. Naravno, ne previđamo ni pojedinačne izuzetke od ovog pravila.

Da bi stekli realnu sliku o rezultatima privatizacije pojedinih kompanija neophodno bi bilo uporediti njihovo stanje prije i nakon privatizacije, kao i moguće alternative. Nakon privatizacije neke kompanije su postale efikasnije, a neke nijesu. To je zavisilo i od kvaliteta partnera, izabranih u zakonitoj proceduri, težine naslijeđenih problema, tržišnih uslova, kvaliteta proizvoda i usluga i mnogih drugih ograničenja koja su karakteristična za našu ekonomiju i ekonomiju u regionu. Nažalost, u nekim kompanijama ni privatizacijom nisu prevaziđeni problemi u poslovanju.

Želim da podsjetim da je privatizacija u Crnoj Gori sprovedena na javan, transparentan i zakonit način, a postignuta cijena je najveća koja je mogla biti ostvarena na tržištu. U rangiranju ponuda u najvećem broju slučajeva, ugovorene investicije su bile značajnije od ponuđene cijene.

Neupućeno je ili politikansko pitanje da li su privatizovana preduzeća obezbijedila novo zapošljavanje. Znamo da većina državnih preduzeća u Crnoj Gori, vođena ne prevashodno profitabilnošću, već željom za rješavanje izraženog društvenog problema nezaposlenosti često sebe pretvaraju u socijalne ustanove. To je bila i karakteristika većine državnih preduzeća prije prestrukturiranja i privatizacije. Podsjećam, KAP je zapošljavao preko 4 hiljade radnika, iako je jasno da proizvodnju od 100 000 tona maksimalno treba 1000 radnika; u rudnicima Boksita je nekada radilo blizu - 1.500, danas radi 300; u Željezari - je nekada radilo 7,5 hiljada, danas se predviđa da bi za proizvodnju od 400.000 tona, koliko Željezara nikada u svojoj istoriji nije proizvela bilo dovoljno 550 radnika. Dakle, Država je privatizacionim partnerima ostavila u nasleđe da obave posao optimizacije zaposlenih što je, imajući u vidu kolektivne ugovore koji su ih zatekli bilo i teško i skupo. I to je mnogim od njih i nakon privatizacije ugrozilo opstanak i pozitivno poslovanje.

Iz današnje perspektive, lako je hvaliti i kuditi. Tradicionalno mi smo veoma sentimentalni kada govorimo o prošlosti i o vrijednosti nekadašnje društvene imovine. Ubijeden sam da mnoga preduzeća da nijesu privatizovana u ranom periodu, po vrijednosti koja se mogla obezbjediti, danas ne bi postojala. Ne bi bila sačuvana ni ona radna mjesta i nivo zaposlenosti koji danas imamo i koji tim preduzećima obezbjeđuje konkurentnost.

Finalno, može se ocijeniti da je intezivna i uspješna realizacija aktivnosti u domenu privatizacije imala pozitivan uticaj na stvaranje nove privredne strukture, novog načina razmišljanja i na rast i razvoj ukupne crnogorske ekonomije u dugom roku.

Govoreći o obavezama prema državi, kao potpitanju koje ste potencirali, mogu saopštiti da ukupni poreski dug u iznosu od 354 miliona, koliko je iznosio na dan 31.01.2013. godine da je kumuliran u dužem vremenskom periodu od uvođenja novog poreskog knjigovodstva do danas.

Imajući u vidu činjenicu da su kod najvećih poreskih dužnika prisutni veliki problemi u poslovanju i izmirivanju obaveza, Vlada je donijela je Uredbu o postupku naplate poreskih potraživanja imovinom poreskog obveznika. Kroz ovaj dodatni instrument će se postići efikasnija naplata poreza koji su značajan dio prihoda budžeta. I ne vidim u tome ništa moralno diskutabilno, što je sugerisano u vašem pitanju niti, pak vjerujem da neka preduzeća trebaju biti drugačije tretirana od strane države samo zato što su privatizovana.

Podsjetiću Vas takođe da je jedna od prioriternih aktivnosti ove Vlade analiza svih privatizacionih i koncesionih aranžmana, i tu aktivnost smo započeli već od prve sjednice Vlade. Efekti su već danas vidljivi, jer je Vlada o rezultatima analiza i preduzetim mjerama redovno informisala javnost.

Apsolutno ne stoji vaša ocjena o selektivnosti u realizaciji ove politike, time, nema mjesta Vašoj konstrukciji da su neki meni bliski ljudi zbog toga pošteđeni raskida ugovora, te da je zbog toga Država Crna Gora taoc takvih ličnih interesa. Bilo bi dobro da ukoliko imate makar jedno takvo saznanje sa njim upoznate javnost.

Na posljednjoj sjednici Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte zaključili smo da nastavimo sa preispitivanjem privatizacionih ugovora.

Zato mogu zaključiti da smo odlučni u namjeri da korigujemo politiku u oblasti praćenja ugovornih aranžmana i da nećemo tolerisati kašnjenja u realizaciji ugovorenih obaveza prouzrokovanim greškom partnera, naročito imajući u vidu da nam je rast investicija ključ ekonomskog razvoja i osnovna poluga za unaprjeđenje kvaliteta života građana.